

Omnibus XI; regelförenklingar på skatteområdet

Finansdepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2026) 560

Celexnummer 52026PC0560

Förslag till rådets direktiv om ändring av direktiven 2003/49/EG, 2009/133/EG, 2011/96/EU, (EU) 2016/1164, (EU) 2017/1852, (EU) 2025/50 gällande förenkling av unionens ramverk för direkt skatt och stödjande av EU:s tillväxt och konkurrenskraft

Sammanfattning

Som en del i det bredare arbetet med att förenkla EU-lagstiftningen för företag presenterade Europeiska kommissionen den 24 juni 2026 ett förenklingspaket som syftar till att förenkla unionens ramverk för direkt beskattning och stödja EU:s tillväxt och konkurrenskraft genom att förenkla, förtydliga och rationalisera skattelagstiftningen och dess rapporterings- och regelbördor. Förslaget omfattar ändringar i ränte- och royaltydirektivet, fusionsdirektivet, moder- och dotterbolagsdirektivet, direktivet mot skatteundandraganden, skattetvistlösningsdirektivet samt direktivet om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande källskatt.

Förslaget innebär bland annat att undantaget från källskatt på EU-interna kapitalflöden i form av ränta, royalty och utdelning utvidgas genom att bestämmelserna om närstående bolag tas bort, vilket innebär att medlemsstater inte får ta ut källskatt på räntor, royalties och utdelningar mellan bolag i EU, att medlemsstater ska säkerställa att kapitalflöden av ränta och royalty till tredje land inte blir föremål för dubbel icke-beskattning, att det i direktivet mot skatteundandraganden införs en lägsta nivå för avdrag för kostnader för forskning och utveckling, att det införs tvingande lättnadsregler i ränteavdragsbegränsningsreglerna, och att CFC-reglerna kompletteras med

obligatoriska undantagsregler för små och medelstora företag samt för mycket stora företag.

Regeringen välkomnar ambitionen med förenklingspaketet och stödjer åtgärder som innebär förenklingar av EU:s regelverk för direkt skatt. Det är viktigt att minska företagens rapporteringskrav och administrativa börda samt att förbättra förutsebarheten vid tillämpningen av skattereglerna. Regeringen välkomnar förslag som förbättrar förutsättningarna för långsiktig tillväxt. Ett enklare och mer ändamålsenligt EU-regelverk kan bidra till att stärka den inre marknaden, främja svenska och europeiska företags konkurrenskraft och förbättra förutsättningarna för tillväxt inom EU. Samtidigt är regeringen principiellt emot ökad harmonisering av skatter på EU-nivå, det gäller i synnerhet på området för direkt skatt. Nyttan av förändrade regler behöver därför i varje enskilt fall vägas mot den inskränkning av medlemsstaternas möjlighet att införa och utforma egna nationella regler som en harmonisering medför. Det är vidare viktigt att EU-lagstiftning på skatteområdet inte påverkar åtaganden som Sverige och andra medlemsstater har enligt avtal, såsom skatteavtal, med tredje land.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I de politiska riktlinjerna för Europeiska kommissionen 2024–2029 fastställs målet att göra det enklare och snabbare att driva företag i EU genom att minska den administrativa bördan och förenkla genomförandet av rättsakter.

Kommissionen har satt som mål att minska den administrativa bördan med minst 25 % för alla företag – och med minst 35 % för små och medelstora företag – före mandatperiodens slut, utan att undergräva de berörda initiativens politiska mål.

Med anledning av Mario Draghis rapport om den europeiska konkurrenskraftens framtid konstaterade EU:s finansministrar i november 2024 att även om skattefrågor inte är en central del av rapporten så kan rationaliseringar och förenklingar på skatteområdet spela en roll i att öka konkurrenskraften på EU-nivå. På området för direkt beskattning antog rådet i mars 2025 slutsatser om en agenda för skatterationalisering och

skatteförenkling som bidrar till EU:s konkurrenskraft. Kommissionen genomförde därefter en översyn av EU:s lagstiftning på direktskatteområdet.

Förslaget om en omnibus på skatteområdet annonserades i kommissionens arbetsprogram för 2026 som en del av kommissionens bredare agenda för att förenkla EU:s lagstiftning, minska onödig administrativ börda och stärka konkurrenskraften på den inre marknaden. Mellan den 26 februari och 30 mars 2026 bjöds allmänheten och berörda parter in till att lämna synpunkter i samband med en konsekvensbedömning (Ares(2026)2265935).

Kommissionen presenterade den 24 juni 2026 förslag till rådets direktiv om ändringar av direktiv 2003/49/EG, 2009/133/EG, 2011/96/EU, (EU) 2016/1164, (EU) 2017/1852, (EU) 2025/50 gällande förenklingen av unionens ramverk för direkt skatt och stödjande av EU:s tillväxt och konkurrenskraft. Samtidigt presenterade kommissionen förslag till rådets direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning (omarbetning), vilket beskrivs i en separat faktabromemoria.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens syfte med förslaget är att förenkla EU:s skatteregler på direktskatteområdet och minska skatterelaterade administrativa bördor och därigenom förbättra EU:s konkurrenskraft. Kommissionen föreslår ändringar i följande direktiv:

- Rådets direktiv 2003/49/EG av den 3 juni 2003 om ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalties som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater (ränte- och royaltydirektivet),
- Rådets direktiv 2009/133/EG av den 19 oktober 2009 om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, partiell fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater samt om flyttning av ett europabolags eller en europeisk kooperativ förenings säte från en medlemsstat till en annan (fusionsdirektivet),
- Rådets direktiv 2011/96/EU av den 30 november 2011 om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater (moder- och dotterbolagsdirektivet),

- Rådets direktiv (EU) 2016/1164 av den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknads funktion (direktivet mot skatteundandraganden),
- Rådets direktiv (EU) 2017/1852 av den 10 oktober 2017 om skattetvistlösningsmekanismer i Europeiska unionen (skattetvistlösningsdirektivet),
- Rådets direktiv (EU) 2025/50 av den 10 december 2024 om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande källskatt.

1.2.1 Ändringar i ränte- och royaltydirektivet

I syfte att förenkla de materiella och processuella villkoren för företag att få tillgång till undantag från källskatt föreslår kommissionen att bestämmelserna om närstående bolag tas bort. Det innebär att medlemsstater inte får ta ut källskatter på räntor och royalties mellan bolag i EU.

Vidare lämnas det förslag på att det ska vara obligatoriskt för medlemsstater att säkerställa att ränte- och royaltybetalningar inte blir föremål för dubbel icke-beskattning. Medlemsstaterna ska säkerställa detta genom att antingen ta ut källskatt eller neka avdrag för ränte- och royaltybetalningar till företag i jurisdiktioner som inte tar ut företagsskatt eller där den nominella skattesatsen på intäkter från ränta och royalty uppgår till 0 procent. Detta ska dock inte gälla om mottagande företag ingår i en koncern som omfattas av en kvalificerad nationell tilläggsskatt, minimibeskattningsdirektivet eller Pelare 2.

Kommissionen föreslår också att administrativa förfaranden eller tillståndsförfaranden som innebär att skattemyndigheter har rätt att kontrollera att förutsättningarna för tillämpning av direktivet är uppfyllda ska begränsas till situationer där den skattskyldige själv inte kan göra den bedömningen. Det föreslås också att direktivet ska tillämpas på betalningar som hör till verksamheten vid ett fast driftställe, oavsett om betalningarna är skattemässigt avdragsgilla i medlemsstaten där det fasta driftstället är beläget. Enligt direktivets nuvarande lydelse krävs att betalningarna utgör en avdragsgill kostnad för det fasta driftstället.

Bilagan med listan på företagsformer som omfattas av direktivet uppdateras. Kommissionen föreslås få behörigheter att anta delegerade akter som uppdaterar bilagorna med nya företagsformer som ska omfattas av direktivet.

1.2.2 Ändringar i fusionsdirektivet

I syfte att säkerställa att gränsöverskridande omstruktureringar kan genomföras utan omedelbar beskattning även i fall som rör omstruktureringar som inte fanns när fusionsdirektivet infördes föreslår kommissionen att direktivet utvidgas till att omfatta förenklad fusion och delning genom separation enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 av den 14 juni 2017 om vissa aspekter av bolagsrätt. Reglerna om flyttning av säte från en medlemsstat till en annan föreslås utvidgas till att även omfatta andra företagsformer än europabolag och europeisk kooperativ förening.

Bilagan med listan på företagsformer som omfattas av direktivet uppdateras. Kommissionen föreslås få behörigheter att anta delegerade akter som uppdaterar bilagorna med nya företagsformer som ska omfattas av direktivet.

1.2.3 Ändringar i moder- och dotterbolagsdirektivet

I syfte att förenkla villkoren för företag att få tillgång till undantag från källskatt föreslår kommissionen att bestämmelsen om ägandekrav för moderbolag tas bort. Det innebär att medlemsstater inte får ta ut källskatt på utdelningar mellan bolag i EU. Omfattningen av direktivet ska utvidgas till att även omfatta utdelningar till pensionsinstitut.

Kommissionen föreslår också, enligt vad som även föreslås för ränte- och royaltydirektivet, att administrativa förfaranden eller tillståndsförfaranden som innebär att skattemyndigheter har rätt att kontrollera att förutsättningarna för tillämpning av direktivet är uppfyllda ska begränsas till situationer där den skattskyldige själv inte kan göra den bedömningen.

Bilagan med listan på företagsformer som omfattas av direktivet uppdateras. Kommissionen föreslås få behörigheter att anta delegerade akter som uppdaterar bilagorna med nya företagsformer som ska omfattas av direktivet.

1.2.4 Ändringar i direktivet mot skatteundandraganden

Förslag om att införa en miniminivå för avdrag för kostnader för forskning och utveckling

För att stärka europeiska företags konkurrenskraft, främja innovation och förenkla den gröna och digitala omställningen är det enligt kommissionen

viktigt att främja investeringar i forskning och utveckling på EU:s inre marknad. Kommissionen föreslår därför att det ska införas en lägsta nivå för avdrag för kostnader för forskning och utveckling. Förslaget innebär att företag ska få fullt avdrag för kostnader för investeringar i anläggningar, maskiner och materiella tillgångar som används i forskning och utveckling. Företagen ska själva få välja om avdraget ska göras direkt i den period som kostnaden uppstått eller över fem år.

För att säkerställa att regeln används korrekt och för att motverka missbruk föreslås specifika regler mot missbruk, regler om återföring av avdraget samt justering av beskattningen om tillgångarna avyttras, förstörs eller upphör att ägas av den skattskyldige.

Vidare föreslås justeringar i EBITDA-beräkningen i ränteavdragsbegränsningsregeln för att undvika att företags avdrag för forsknings- och utvecklingskostnader påverkar EBITDA-resultatet.

Ändringar i ränteavdragsbegränsningsreglerna

Kommissionen konstaterar att ränteavdragsbegränsningsregelns flexibilitet med många valmöjligheter för medlemsstater leder till ett fragmenterat, komplext och oförutsebart regelverk att tillämpa för företag. Därför föreslås flera ändringar som begränsar medlemsstaternas valmöjligheter avseende undantag från regelns tillämpningsområde, beräkning av negativt räntenetto och möjligheterna till ränteavdrag vilket enligt kommissionen gör reglerna mer förutsebara, proportionerliga och bättre anpassade till företagens ekonomiska förutsättningar.

Det föreslås bli obligatoriskt för medlemsstater att medge avdrag med 30 procent av det negativa räntenettet för företag som inte undantas från tillämpningen av ränteavdragsbegränsningsregeln.

Vidare föreslås att företag som har ett EBITDA-resultat som minskat med minst 50 procent jämfört med närmast föregående redovisningsperiod ska få fullt avdrag för sina räntekostnader den perioden. Dessutom föreslås att förenklingsregeln, som undantar företag eller företagsgrupper med negativa räntenetton upp till 3 miljoner euro inte längre ska vara frivillig. Beloppsgränsen föreslås justeras årligen genom en indexuppräkningsmetod som baseras på inflationen.

För att stödja en snabb upprustning av försvar inom EU, föreslås också att lånekostnader för att finansiera enligt EU:s Safe-förordning prioriterade produkter inom försvarsområdet och andra produkter för försvarsändamål där den skattskyldige samt dennes kostnader, tillgångar och intäkter finns inom EU helt undantas från ränteavdragsbegränsningsregelns tillämpningsområde under en period av fem år efter det att direktivet trätt i kraft. Om bestämmelsen är tillämplig ska också intäkter från produkter inom försvarsområdet och andra produkter för försvarsändamål undantas från EBITDA-beräkningen.

Beräkningen av negativt räntenetto föreslås ändras så att räntebetalningar till icke närstående företag, såsom oberoende låneinstitut inte ska beaktas vid beräkningen, om lånet används för att finansiera företagets egen verksamhet. Vidare föreslås att carry forward-regeln och gruppregeln, som tidigare varit frivilliga för medlemsstater att genomföra, görs obligatoriska. Dessa regler syftar till att motverka att ränteavdragsbegränsningsregeln drabbar företag med volatila resultat, och företag i branscher där belåningsgraden av kommersiella skäl är oproportionerligt hög.

Ändringar i generella skatteflyktsregeln

I syfte att säkerställa en effektiv och enhetlig tillämpning av reglerna om skatteundandragande inom EU lämnas vidare förslag på att skatteflyktsregelns tillämpningsområde ska breddas så att regeln omfattar samtliga direkta skatter som påförs företag. Det innebär att den även ska omfatta källskatt samt tilläggsskatt enligt rådets direktiv 2022/2523 om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella koncerner och storskaliga nationella koncerner i unionen (minimibeskattningsdirektivet).

Ändringar i reglerna om utländska kontrollerade bolag

Direktivets regler om utländska kontrollerade bolag, så kallade CFC-regler, innebär att moderbolag under vissa villkor beskattas löpande för inkomster i lågbeskattade dotterbolag och fasta driftställen.

Enligt kommissionen har syftet med, och effekterna av, CFC-reglerna stora överlappningar med huvudregeln i minimibeskattningsdirektivet (IIR-regeln). Kombinationen av dessa regelverk kan leda till ekonomisk dubbelbeskattning och komplicerad efterlevnadsskyldighet i form av överlappande beräkningar och rapporteringskrav. Därför föreslås ett obligatoriskt undantag från CFC-

reglerna för företag som ingår i koncerner som omfattas av minimibeskattningsdirektivet. Samma sak föreslås under vissa villkor gälla för företag som ingår i koncerner som har sitt koncernmoderbolag i en stat vars regelverk är godkänt som ett side-by-side system vad avser Pelare 2.

Mot bakgrund av att kommissionen identifierat mycket få fall av CFC-beskattnings av små och medelstora företag i EU, föreslås ett obligatoriskt undantag från CFC-reglerna även för sådana företag. Undantaget ska även gälla om företaget är en del av en koncern, under förutsättning att koncernen i dess helhet uppfyller definitionen av små och medelstora företag. I sådant fall ska det inte heller spela någon roll om koncernmoderbolaget hör hemma i ett land utanför EU.

För att minska fragmenteringen i tillämpningen av CFC-regler inom unionen föreslås att medlemsstaternas möjlighet att välja hur de ska beräkna den lågbeskattade inkomst som ska inkluderas i moderbolagets skattebas begränsas. Dessutom föreslås det bli obligatoriskt att undanta företag med låga nivåer av passiva inkomster från CFC-reglerna.

Ändringar i reglerna om hybrida mismatchningar

I reglerna om hybrida mismatchningar finns en regel om importerade mismatchningar som syftar till att motverka att mismatchningar mellan tredje länder som inte har genomfört hybridregler flyttas in i länder som har hybridregler. Mot bakgrund av att regeln om importerade mismatchningar är svår att tillämpa och skapar administrativ börda för både företag och skattemyndigheter föreslås regeln tas bort.

1.2.5 Ändringar i skattetvistlösningsdirektivet

I skattetvistlösningsdirektivet föreslås en rad tekniska ändringar dels för att förtydliga hur vissa bestämmelser ska tolkas, dels för att minska den administrativa bördan för företag och fysiska personer som valt att använda sig av förfarandet i direktivet. En av anledningarna till förslagen är att kommissionen noterat att skattetvistlösningsdirektivet inte tillämpas för att lösa skattetvister i den utsträckning som kommissionen trodde skulle ske. I stället väljer företag och fysiska personer i stor utsträckning fortfarande andra befintliga tvistlösningsmekanismer. Vissa av de ändringar som föreslås har sedan tidigare identifierats av medlemsstater, såsom frågan inom vilken tidsfrist

en ansökan ska skickas till behöriga myndigheter. Det föreslås också ändringar i syfte att förbättra möjligheten för fysiska personer och företag att få tillgång till förfarandet genom exempelvis en ny bestämmelse om att den sökande ska ha möjlighet att avhjälpa brister i sin ansökan samt ändringar som syftar till att förbättra samordningen med andra nationella förfaranden. Vidare föreslås förtydliganden av de behöriga myndigheternas skyldigheter.

1.2.6 Ändringar i direktivet om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande källskatt

Med anledning av de föreslagna ändringarna för att förenkla de materiella och processuella villkoren i moder- och dotterbolagsdirektivet samt ränte- och royaltydirektivet föreslås två ändringar i direktivet om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande skatt. Kommissionen föreslår att ta bort medlemsstaters möjligheter att dels neka företag tillgång till direktivets system om direktnedsättning eller snabb återbetalning avseende källskatter som omfattas av moder- och dotterbolagsdirektivet eller ränte- och royaltydirektivet, dels behålla och tillämpa befintliga nationella system för direktnedsättning i vilka kontroller utförs i syfte att tillämpa reducerade källskattesatser enligt moder- och dotterbolagsdirektivet eller ränte- och royaltydirektivet.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Regeringen analyserar för närvarande förslaget och dess effekt på svensk lagstiftning. Förslaget innebär att det kommer att behöva göras omfattande ändringar i skattelagstiftningen. Bland annat förväntas ändringar behöva göras i inkomstskattelagen, kupongskattelagen, skatteförfarandelagen och lagen om tvistlösningsförfarande i ärenden som rör skatteavtal inom Europeiska unionen. Delar av förslaget kan också tänkas påverka Sveriges åtaganden gentemot tredje land, exempelvis de som följer av skatteavtal.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Kommissionen har upprättat en konsekvensanalys (SWD[2026] 561 final). Kommissionen redovisar i denna att det föreslagna förenklingspaketet beräknas minska administrativa och finansiella kostnader för företag och ekonomier inom EU med cirka 6,6 miljarder euro per år, varav omkring 2 miljarder euro per år i återkommande kostnader hänförliga till minskade administrativa kostnader och 4,6 miljarder euro per år i minskade finansiella kostnader för

företag. Exempelvis beräknas den totala kostnadsminskningen till följd av införandet av ändringar i ränte- och royaltydirektivet samt moder- och dotterbolagsdirektivet uppgå till cirka 5,34 miljarder euro per år. Förslaget om undantag från källskatt bedöms på lång sikt öka EU:s BNP med cirka 0,04 procent och förslaget om miniminivå för avdrag för kostnader för forskning och utveckling bedöms på lång sikt öka EU:s BNP med cirka 0,2 procent.

Kommissionens analys är mycket övergripande och ger inte några detaljer avseende de enskilda medlemsstaterna. De flesta delar av det föreslagna förenklingspaketet bedöms inte få några betydande effekter på de nationella budgetarna. Enligt kommissionens analys förväntas de offentligfinansiella effekterna vara begränsade eller neutrala, särskilt i förhållande till fördelarna i form av ökade investeringar och ökad BNP tillväxt. Vidare bedöms att skattemyndigheternas anpassningskostnader bli mycket begränsade, särskilt vad gäller IT-system, eftersom det föreslagna förenklingspaketet i huvudsak antingen innebär att befintliga krav avskaffas eller att användningen av förfaranden och mallar som redan införts genom till exempel direktivet om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande källskatt utvidgas.

Det lämnade förslaget är omfattande och det är svårt att bedöma effekterna för svensk ekonomi och konkurrenskraft. Vidare är de budgetmässiga konsekvenserna av förslaget oklara.

Utgångspunkten är att de kostnader förslaget kan medföra för berörda myndigheter ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar samt att eventuella kostnader för EU:s budget ska hanteras inom EU-budgetens befintliga ram och inte föregå förhandlingarna om EU:s nästa fleråriga budgetram (MFF) 2028–2034. Kostnader som förslaget kan leda till för den nationella budgeten ska finansieras i linje med de principer om neutralitet för statens budget som riksdagen beslutat om (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67).

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Att förenkla för företag och myndigheter är viktigt för att stärka EU:s konkurrenskraft och den inre marknaden. Regeringen välkomnar därför

Europeiska kommissionens fortsatta fokus på att förtydliga och förenkla EU-lagstiftningen.

Regeringen välkomnar ambitionen med förenklingspaketet om direkt skatt och stödjer åtgärder som innebär förenklningar av EU:s regelverk på detta område. Det är viktigt att minska företagens rapporteringskrav och administrativa börda samt att förbättra förutsebarheten vid tillämpningen av skattereglerna. Regeringen välkomnar därtill förslag som förbättrar förutsättningarna för långsiktig tillväxt. Ett enklare och mer ändamålsenligt EU-regelverk kan bidra till att stärka den inre marknaden, främja svenska och europeiska företags konkurrenskraft och förbättra förutsättningarna för tillväxt inom EU.

Förslaget är omfattande och i vissa avseenden långtgående. Ett centralt ingångsvärde för det svenska förhandlingsarbetet är att ändringar i regelverket behöver innebära faktiska förenklningar och förbättringar. Vidare behöver effekterna på medlemsstaternas offentliga finanser beaktas.

Regeringen är principiellt emot ökad harmonisering av skatter på EU-nivå, det gäller i synnerhet på området för direkt skatt. Nyttan av förändrade regler behöver därför i varje enskilt fall vägas mot den inskränkning av medlemsstaternas möjlighet att införa och utforma egna nationella regler som en harmonisering medför.

Det är vidare viktigt att EU-lagstiftning på skatteområdet inte påverkar åtaganden som Sverige och andra medlemsstater har enligt avtal, såsom skatteavtal, med tredje land.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Vid den inledande presentation inför fortsatt behandling i rådet välkomnade många medlemsstater kommissionens ambitioner med förenklingspaketet. Många medlemsstater anmälde granskningsreservationer vad avser förslaget och ett stort antal medlemsstater har lämnat vissa preliminära skriftliga synpunkter på förslaget till kommissionen. I de skriftliga synpunkterna lyfter medlemsstaterna bl.a. förslagets förenlighet med nuvarande regelverk och internationella åtaganden, otydligheter i tillämpning av förslaget och de budgetära konsekvenserna för enskilda medlemsstater.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Direktivförslaget har remitterats den 3 juli 2026 och remisstiden går ut den 5 oktober 2026. Remissinstansernas ståndpunkter är ännu inte kända.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Kommissionen har som rättslig grund för förslaget angett artikel 115 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Det är samma rättsliga grund som låg till grund för antagandet av de rättsakter som förslaget syftar till att ändra. Beslut fattas av rådet med enhällighet i enlighet med det särskilda lagstiftningsförfarandet och efter att ha hört Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

3.2.1 Subsidiaritetsprincipen

Enligt subsidiaritetsprincipen ska unionen, på de områden där den inte har exklusiv befogenhet, vidta en åtgärd endast om och i den mån målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar bättre kan uppnås på unionsnivå.

Kommissionen anser att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen eftersom frågan kräver ett gemensamt initiativ på hela den inre marknaden.

Kommissionen anger att målsättningen med förslaget är att förenkla det befintliga unionsramverket inom området direkt beskattning i syfte att minska onödiga efterlevnadsbördor, förbättra rättssäkerheten och säkerställa den inre marknadens välfungerande funktion.

Kommissionen anger vidare att medan medlemsstaterna är ansvariga för att förenkla sina interna regler, kan ändringar i befintlig EU-lagstiftning enligt

fördragen bara göras på EU-nivå. Ändringar krävs för att förenkla och förtydliga de gemensamma reglerna, hantera de utmaningar som har identifierats och därmed förbättra konkurrenskraften hos företag inom EU. Detta innebär att syftet med förslaget inte kan uppnås om varje medlemsstat agerar enskilt.

Regeringen vill inledningsvis framhålla att medlemsstaternas befogenhet på skatteområdet måste värnas när det gäller direkta skatter. Det gäller bl.a. möjligheten att kunna införa och behålla egna nationella regler. Det faller inom ramen för varje medlemsstats nationella befogenhet att säkra välfärden genom att ta ut och använda skatteintäkter på lämpligt sätt. Företagsbeskattningen är nära integrerad både med andra delar av skatteområdet och med medlemsstaternas ekonomiska och politiska förhållanden. Skillnader i medlemsstaternas regler för beskattning av företag innebär därför inte i sig att de skulle utgöra hinder för den inre marknaden eller orsaka orättvis konkurrens.

Regeringen instämmer i kommissionens konstaterande att förändringar i existerande EU-lagstiftning bara kan göras på EU-nivå. Regeringen delar också kommissionens ambition att förenkla skattereglerna för företag inom EU och göra dem mer ändamålsenliga. Regeringen anser dock att kommissionens bedömning av förenligheten med subsidiaritetsprincipen kan, utifrån det angivna syftet med förslaget, ifrågasättas till den del som förslagen inte utgör förenkling av befintlig EU-lagstiftning utan innebär harmonisering på nya områden. Det gäller särskilt förslaget om en miniminivå för avdrag för kostnader för forskning och utveckling.

Även om invändningar kan riktas mot delar av förslaget i subsidiaritets-hänseende, anser regeringen sammantaget att det inte finns skäl att ifrågasätta kommissionens bedömning att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen

3.2.2 Proportionalitetsprincipen

Enligt proportionalitetsprincipen ska unionens åtgärder till innehåll och form inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i fördragen.

Enligt kommissionen är förslaget begränsat till riktade ändringar som är nödvändiga för att förenkla den befintliga EU-lagstiftningen vad avser direkt skatt samt skapa ett mer enhetligt och effektivt regelverk. Förslaget går inte utöver vad som krävs för att uppnå dessa mål. Kommissionen framhåller att

förslaget bevarar de grundläggande syftena och skyddsmekanismerna i de ursprungliga direktiven samtidigt som specifika bestämmelser uppdateras, effektiviseras och förenklas där bestämmelserna identifierats som särskilt komplexa, administrativt betungande, otydliga eller förknippade med oproportionerliga kostnader för efterlevnad. Förslaget uppnår därmed en väl avvägd balans mellan förenkling, rättssäkerhet och bevarandet av de ursprungliga målsättningarna, dvs. att säkerställa en hög skyddsnivå mot skatteundandragande på den inre marknaden.

Regeringen ifrågasätter att förslaget är begränsat till riktade ändringar som är nödvändiga för att förenkla den befintliga EU-lagstiftningen vad avser direkt skatt, förbättra dess enhetlighet och effektivitet. Regeringen anser vidare att delar av förslaget inte kan anses uppfylla det uppgivna syftet eftersom de inte innebär ändringar som förenklar – utan snarare komplicerar – den befintliga lagstiftningen.

Även om regeringen är tveksam till de begränsningar av nationellt självbestämmande som vissa delar av förslaget skulle innebära, så ifrågasätter regeringen inte att lagstiftningspaketet i sin helhet är proportionerligt i relation till målsättningen att förbättra den inre marknaden.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förhandling i rådet har påbörjats i juli 2026 på arbetsnivå. I Färdplanen Ett Europa, En marknad från Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen från april 2026 framgår att målsättningen är att en överenskommelse ska nås under det fjärde kvartalet 2027.